

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Lékařská fakulta v Hradci Králové

Oponentní posudek bakalářské práce

Název práce: VÝZNAM EDUKACE PACIENTŮ PŘED CELKOVOU ANESTÉZIÍ

Autor: Jana Rutarová, studijní obor Ošetrovatelství

Anotace:

Práce se zabývá problematikou edukace pacientů v souvislosti a anesteziologickým výkonem. Je rozčleněna na dvě části. V teoretické části se autorka zabývá historií podávání anestézie a úlohou zdravotníků při poskytování informací v souvislosti s anesteziologickým výkonem. V praktické části popisuje cíl metody a výsledky vlastního šetření, které provedla ve Vojenské nemocnici v Brně a ve Fakultní nemocnici v Brně – Bohunicích. Práce má 67 stran a 5 příloh. V seznamu literatury uvádí 18 zdrojů.

Zvolené téma bakalářské práce považuji za velmi aktuální. Edukace pacienta je důležitá pro budování partnerského vztahu mezi pacientem a zdravotníkem. Její kvalita má význam pro hodnocení spokojenosti.

Teoretická část práce dává přehled o základních teoretických východiscích dané práce a z hlediska rozsahu a obsahu se jeví jako dostačující. Autorka jednotlivé kapitoly doplnila vlastními domněnkami a názory.

Stanovený cíl v praktické části práce (s.39): „ ..zjistit u skupiny pacientů, kteří podstoupili operační zákrok v celkové anestézii, jak byla před anestézií uspokojována potřeba informovanosti, jaké pocity měli z prostředí operačního sálu, jak na ně působila atmosféra na operačním sále a následná míra informovanosti z těsného postanestetického období ..“ se mi jeví jako příliš obsáhlý a orientovaný spíše na hodnocení spokojenosti než význam edukace. Pro ověření cíle použila dotazník o 23 položkách (včetně identifikačních údajů), formulovala 7 hypotéz.

Data sbírala od 100 pacientů, kteří byli přijati na plánovaný operační výkon v celkové anestézii a byli mladší 70 let. Jak se tedy jednalo o nahodilý výběr? V metodice šetření autorka neuvádí, zda šetření provedla se souhlasem managementu obou zařízení.

Autorka pro zjišťování údajů vhodně zvolila metodu dotazníku, ale jak sama uvádí, původní dotazník, který použila jako předlohu, byl zaměřen na zjišťování spokojenosti pacientů nikoliv význam edukace. Prosím vysvětlete význam položky I. 5 zjišťující množství informací o způsobu a průběhu anestézie od příbuzných, známých a zdravotníků. Množství informací se nemusí nutně shodovat se jejich hodnotou. Rovněž tak upřesněte formulaci položky E. Uvítala by jste návštěvu anesteziologické sestry, která by se v oblastech ošetrovatelské péče starala o Vaše pohodlí a bezpečí? Anesteziologická sestra před anesteziologickým výkonem zajišťuje edukaci.

Vlastní zpracování výsledků šetření je graficky na velmi dobré úrovni. Z hlediska interpretace výsledků a snazší orientace bych doporučovala uvádět součty jednotlivých sloupců a řádků. Autorka respondenty každé nemocnice vyhodnocuje zvlášť (každé pracoviště 100%), což pravděpodobně vychází i interní metodiky fakulty, jestliže však srovnává a komentuje výsledky šetření, příkláněla bych se k celku všech respondentů 100% nikoliv 200%. Chybné procentuální vyjádření je např. v tabulce na s. 45, kde jsou výsledky otázky č. 5, kdy pacienti mohli volit více odpovědí (součet sloupců činí 118% a 116%). Drobných nepřesností se dopouští v popisu výsledků, kdy v několika případech (např. s. 44, 45, 51 aj.) uvádí „asi %“ a přitom uvedené údaje souhlasí s údaji v tabulce.

Tabulkám a grafům chybí číslování, součástí práce nejsou seznamy tabulek a grafů.

Srovnávání informací od chirurga a anesteziologa (hypotéza 2, s. 40) se mi nejeví jako příliš vhodné, neboť chirurg zpravidla neposkytuje podrobné informace o anestézii, z hlediska plánovaného výkonu záleží na zvyklosti, organizaci a možnostech nemocnice zda kontakt s anesteziologem se uskutečňuje ambulantně nebo až večer před výkonem. Pro objektivitu hodnocení a srovnání by jistě bylo přínosné tyto skutečnosti obou nemocnic uvést.

V části diskuze (s. 62) se mi nejeví jako správná interpretace výsledků, kde autorka ze zjištěných údajů vyvozuje, že "...edukační činnost sestry by byla pro pacienty velkým přínosem." – v dotazníku však chybí položka týkající se edukace anesteziologickou sestrou.

V závěru práce autorka shrnuje získané informace získané studiem literatury i vlastním šetřením. Nesouhlasím však se závěrem, že edukační činnost není přímo v náplni anesteziologických sester, ale pouze v obecné náplni všeobecných sester. Nové náplně prací vychází z vyhlášky č. 424/2004 Sb. o činnostech zdravotnických pracovníků. V úvodním odstavci jednotlivých odborností jsou uvedeny společné činnosti, ke kterým je daná kategorie zdravotnických pracovníků způsobilá po dosažení daného stupně vzdělání (kvalifikačního, specializačního, certifikovaných kurzů aj.). Činnosti anesteziologické vychází tedy z činnosti všeobecné sestry, sestry se specializovanou způsobilostí, sestry pro intenzivní péči včetně zaměření na anesteziologii. Jelikož již mnoho let působím v oblasti anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče (v praxi i v oblasti vzdělávání), dovoluji si polemizovat s tím, že edukační činnost anesteziologických sester není obvyklá.

Počet uvedených literárních zdrojů je dostačující. V seznamu literatury chybí použitá metodika zpracování bakalářské práce, která by umožňovala objektivnější posouzení. Přílohy jsou voleny vhodně a jsou kvalitní, ale chybí na ně v práci odkaz.

Otázky k obhajobě:

Vysvětlíte prosím formulaci položky dotazníku: Uvítala by jste návštěvu anesteziologické sestry, která by se v oblastech ošetrovatelské péče starala o Vaše pohodlí a bezpečí?

Jak je v nemocnicích, kde šetření probíhalo, organizačně zabezpečována anesteziologická příprava?

Které zahraniční zdroje poskytující informace o anesteziologickém výkonu znáte a na základě čeho usuzujete, že jsou kvalitní?

Shrnutí:

Práce z hlediska rozsahu a obsahu odpovídá požadavkům bakalářské práce. Autorka se však ve snaze zachytit co nejširší problematiku odchýlila od stanoveného tématu „význam edukace“ a zaměřila se spíše na hodnocení spokojenosti. Za zásadní však považuji nesprávný výklad vyhlášky 424/2004 Sb. o činnostech..., o to více, že autorka pracuje jako anesteziologická sestra. I přes tyto a výše uvedené nedostatky doporučuji práci k obhajobě.

Navrhuji hodnocení stupněm: **velmi dobře.**

Vyhotovila:

PhDr. Radka Pňoková

hlavní sestra Nemocnice Boskovice s.r.o.

Do 30.4.2006 vedoucí katedry anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče NCO NZO Brno.